

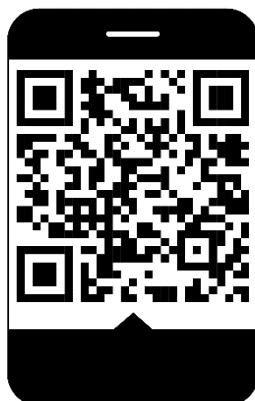
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ТВАРИННИЦТВА ТА ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДО ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ОС «Магістр» за спеціальністю 204 – «Технологія
виробництва і переробки продукції тваринництва»**

КИЇВ 2023

УДК 637(072)

Наведено методичні рекомендації до виконання випускної кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти СВО «Магістр» за спеціальністю 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Рекомендовано до друку рішенням науково-методичної ради (протокол № 5 від 14.02.2023 р.) і Вченою радою факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 6 від 16.02.2023 р.)

Укладач:

М. Ю. Сичов – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри годівлі тварин та технологій кормів імені П. Д. Пшеничного Національного університету біоресурсів і природокористування України

Рецензенти:

Н. П. Прокопенко – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування України;

А. В. Лихач – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри біології тварин Національного університету біоресурсів і природокористування України

© Національний університет
біоресурсів і природокористування
України, 2023

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Види та структура випускної кваліфікаційної роботи	7
3. Правила оформлення випускної кваліфікаційної роботи	12
Список використаної літератури	15
Додаток А	16
Додаток Б	17
Додаток В	18

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

При написанні випускної кваліфікаційної роботи другого (магістерського) рівня студент або слухач магістратури насамперед користується «Положенням про підготовку і захист кваліфікаційної магістерської роботи в НУБіП України» (з повним текстом [«Положення про підготовку і захист кваліфікаційної магістерської роботи в Національному університеті біоресурсів і природокористування України»](#) можна ознайомитися на офіційній веб-сторінці НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/12654>), у розділі «Освітня діяльність», рубриці «Положення» під №16.).

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою (українською) з урахуванням орфографічних, пунктуаційних і стилістичних норм.

Наповнення кваліфікаційної магістерської роботи вміщує критичний аналіз літературних джерел та їх узагальнення, характеристику досліджених фактів, явищ і закономірностей та одержаних власних результатів досліджень. Висновки ґрунтуються на основі власних досліджень, викладаються чітко і лаконічно. Запропоновані інноваційні рішення мають бути науково обґрунтованими з відповідним аналізом і прогнозом результатів їх впровадження та з аналізом ризиків, що при цьому можуть виникнути.

Результати наукових досліджень викладаються логічно та аргументовано. При цьому варто уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Кваліфікаційна робота може містити знаковий апарат (формули, графіки, діаграми, схеми, таблиці тощо).

Кваліфікаційна робота – це кваліфікаційний документ, на підставі якого екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника та його готовність до самостійної роботи за фахом і *приймає рішення про присвоєння кваліфікації*.

При виборі теми кваліфікаційної магістерської роботи варто керуватися власними навчальними і науково-дослідними інтересами, наявністю

теоретичної бази та власних розробок, можливістю отримання необхідних матеріалів під час проходження виробничої практики, орієнтацією на характер майбутньої професійної діяльності.

Студент або слухач магістратури має право самостійного вибору теми магістерської роботи в межах освітньої програми.

Оновлюючи тематику кваліфікаційних магістерських робіт, випусковим кафедрам необхідно дотримуватись такої структури: 60% – теми фундаментального характеру (традиційні теми, котрі дають базову фахову основу підготовки), 25% – теми інноваційного характеру (відповідають сучасним проблемам науки і практики, передбачають накладання якоїсь додаткової умови), 15% – теми неординарного характеру (підтвердження або спростування існуючих гіпотез та висунення нових).

Керівниками кваліфікаційних магістерських робіт можуть бути науково-педагогічні працівники НУБіП України з науковим ступенем доктора наук чи досвідченого кандидата наук, коло наукових і фахових інтересів яких відповідає тематиці кваліфікаційної магістерської роботи. За одним керівником закріплюється до п'яти студентів (слухачів) магістратури на навчальний рік.

Керівник кваліфікаційної магістерської роботи має відповідати ліцензійним вимогам за спеціальністю 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». З детальним переліком потенційних керівників випускної магістерської роботи можливо ознайомитися за посиланням (<https://nubip.edu.ua/node/116266>).

Окрім цього потенційний керівник має демонструвати активну участь у дослідницькій роботі. Підтвердженням цього є відповідність одному з пунктів у поточному календарному році: штатна участь у науково-дослідній тематиці, що фінансується державним бюджетом України; штатна участь у закордонному науково-дослідному гранті з отриманням платні в Україні; наявність договору на надання наукових послуг (договір з літерою «Н»); участь в ініціативній тематиці за наявності у річному звіті.

Також керівник кваліфікаційної магістерської роботи має мати наукові публікації із спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», серед яких не менше двох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних *Web of Science Core Collection* та/або *Scopus*. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних *Web of Science Core Collection* та/або *Scopus* прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до «Переліку наукових фахових видань України» категорії «Б» за спеціальністю 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», детальніше з реєстром наукових видань України можливо ознайомитися за посиланням (<http://nfv.ukrintei.ua>).

2. ВИДИ ТА СТРУКТУРА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота має містити розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва.

Кваліфікаційна робота – це самостійна індивідуальна магістерська робота з елементами дослідництва та інновацій, котра є підсумком теоретичної і практичної підготовки в рамках обов'язкової та вибіркової складових освітньо-професійної чи освітньо-наукової програми підготовки магістрів.

Інновація (англ. *innovation* – нововведення) – ідея, новітній продукт в галузі техніки, технології, організації праці, управління, а також у інших сферах наукової та соціальної діяльності, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду, є кінцевим результатом інноваційної діяльності.

Інновація – це результат системної діяльності, спрямованої на реалізацію досягнень науково-технічного прогресу та їх удосконалень, що сприяє кількісним і якісним змінам у внутрішньому середовищі підприємства та забезпечує підвищення ефективності й отримання конкурентних переваг.

Студент може використати результати своєї роботи ОС «Бакалавр» виключно в оглядовій частині випускної роботи ОС «Магістр»

За спеціальністю 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» можливі два варіанта кваліфікаційних робіт: ПРОЄКТНА та ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА!

Проектна кваліфікаційна робота – проєкт з чіткими технологічними і економічними параметрами, розрахована рентабельність виробництва, точка окупності проєкту, розрахунок ефективності одиниці площі підприємства тощо.

Можливі варіанти: бізнес-план, пропозиції з покращення (удосконалення) існуючої технології, план розвитку підприємства, виробництва за реалізації світових трендів у тваринництві, розвиток сільських територій.

Експериментальна кваліфікаційна робота – класична наукова робота експериментального характеру, в якій експеримент виконаний здобувачем

самостійно з постановкою завдання/проблеми, оглядом літератури, методикою, результатами власних досліджень та їх обговоренням, висновками. Зазначено умови і методику проведення досліджень. В роботі мають бути представлено результати проведеного експериментального дослідження з **ОБОВ'ЯЗКОВОЮ** статистичною обробкою отриманих даних.

Загальні вимоги до обох видів робіт:

- ✓ обсяг – 3,5-5,0 друкованих аркушів;
- ✓ оформлення роботи згідно вимог ДСТУ 3008:2015, ознайомитися із відповідним діючим Стандартом України можливо за посиланням (http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=64463);
- ✓ список літературних джерел оформлюється згідно вимог ДСТУ 8302:2015, ознайомитися із відповідним діючим Стандартом України можливо за посиланням (<http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>), онлайн-генератор посилань за ДСТУ 8302:2015 можна знайти за посиланням (<https://www.grafiati.com/uk/blogs/dstu-8302-2015-referencing-generator/>).

Структура і зміст роботи, співвідношення розділів визначаються її темою й містять:

1. Картку кваліфікаційної магістерської роботи.
2. Титульний аркуш.
3. Завдання до виконання кваліфікаційної магістерської роботи.
4. Реферат.
5. Зміст.
6. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).
7. Вступ.
8. **Основна частина.**
9. Охорона праці (за необхідності)
10. Висновки.
11. Список використаних джерел.
12. Додатки.

У картці кваліфікаційної магістерської роботи (додаток А) розміщується така інформація: код кафедри (наприклад 11.05); літери КМР – Кваліфікаційна магістерська робота; номер та дата підписаного ректором університету наказу про затвердження тем кваліфікаційних магістерських робіт; порядковий номер студента або слухача в наказі про затвердження тем магістерських робіт; літери ПЗ – пояснювальна записка.

Титульний аркуш (додаток Б) містить назву навчального закладу, факультету (ННІ), кафедри, УДК, тему магістерської роботи, код і назву спеціальності, освітньої програми підготовки та магістерської програми, календарний рік захисту.

Завдання до виконання кваліфікаційної магістерської роботи видається в місячний термін з дня реєстрації наказу про затвердження тем. Зразок завдання наведено у додатку В.

Зміст подається на початку кваліфікаційної магістерської роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подають у кваліфікаційній магістерській роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо.

У вступі до кваліфікаційної магістерської роботи: обґрунтовуються актуальність обраної теми, мета і зміст поставлених завдань; визначається об'єкт і предмет дослідження; зазначається обраний метод (або методи) дослідження, теоретична цінність і прикладна значущість отриманих результатів; наводиться інформація про апробацію результатів роботи та публікації студента магістратури; зазначається участь студента у науковій роботі (конкурси наукових робіт), участь у наукових конференціях, науковому

гуртку, виконання науково-дослідних тем випускної кафедри; окреслюються положення, винесені на захист.

Основна частина кваліфікаційної магістерської роботи складається з розділів, котрі, у свою чергу, можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти. Кожний розділ треба починати з нової сторінки.

У розділах основної частини наводять:

1. Актуальність
2. Аналіз останніх досліджень та публікацій
3. Мета дослідження
4. Матеріали і методи дослідження
5. Результати дослідження та їх обговорення
6. Економічна ефективність

Загальний обсяг розділу «Аналіз останніх досліджень та публікацій» не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини магістерської роботи.

За результатами дослідження після кожного розділу необхідно зробити висновки в контексті завдань, що розглядалися в його підрозділах.

Питання **охорони праці і безпеки життєдіяльності** в роботах технологічного профілю розміщуються в кінці розділу, останнім пунктом. У ньому необхідно проаналізувати стан нормативної бази, що регулює питання охорони праці і безпеки життєдіяльності працівників підприємства, ергономічні вимоги до організації праці тощо.

У **висновках** наводяться наукові та практичні результати, отримані в процесі проведеного дослідження, формулюються розв'язані наукові проблеми та їх значення для науки і практики, наводяться висновки і рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

Список використаних джерел містить наукові праці (статті, рукописи, монографії, інші наукові видання, нормативна документація тощо) стосовно предмету дослідження та інші інформаційні документи, на які обов'язково мусять бути посилання у тексті магістерської роботи. **Мінімальна кількість**

посилань має становити – 40 джерел, з них 50% іноземних (у т.ч. не менше двох джерел із наукометричних баз Scopus або Web of Science). Всі джерела не старші 20 років. Як виключення, допускається 3 джерела старше 20 років.

До *додатків* за необхідності включаються такі допоміжні матеріали: проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту; допоміжні ілюстрації тощо.

3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги. Текст друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), через півтора інтервали за використання шрифту текстового редактора Word – *Times New Roman*, 14-й кегль. За необхідністю допускається використання формату аркушів А3 (297×420 мм).

Текст магістерської роботи друкується з дотриманням таких відступів від краю сторінки: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм.

Заголовки структурних частин магістерської роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовку не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір тексту. У кінці надрукованого таким чином заголовку ставиться крапка. Кожну структурну частину магістерської роботи починають з нової сторінки.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється при комп'ютерному друці магістерської роботи у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Титульна картка випускної кваліфікаційної роботи є першою сторінкою магістерської праці, але номер сторінки на ній не проставляється.

Розділи, підрозділи, пункти і підпункти магістерської роботи нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті магістерської роботи та позначатися цифрами без крапки, номер ставиться після слова «РОЗДІЛ». Заголовок розділу друкується з нового рядка. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного

розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. У кінці номера підрозділу ставиться крапка, наприклад «1.1.» (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумеруються у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставиться крапка. У кінці номера ставиться крапка, наприклад: «2.3.2.», потім у тому ж рядку розміщується заголовок пункту.

Підпункти нумеруються у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Такі структурні частини магістерської роботи, як: зміст, перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів, вступ, висновки, список використаних джерел – не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі сторінки, на яких розміщені зазначені структурні частини магістерської роботи, нумеруються звичайним чином. Не нумеруються лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП».

Таблицю розміщують після першого звернення до неї в тексті, так, щоб її можна було читати без повороту переплетеної магістерської роботи або з поворотом за стрілкою годинника. Приклад побудови таблиці:

Таблиця (номер)

Назва таблиці		
Головка таблиці		Заголовки граф
		Підзаголовки граф
Рядки		
	Боковик (заголовки рядків)	Графи (колонки)

Цитування та посилання на використані літературні джерела. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати.

Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування наступні:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Посилання в тексті магістерської роботи на джерела зазначається у кінці речення згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад: «...у роботах [1-7]...».

Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на які є посилання в магістерській роботі. Наприклад: «... [26, с. 37]».

Оформлення додатків. Додатки оформлюють як продовження випускної кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках і розміщують у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожний додаток має починатися з нової сторінки, мати заголовок, котрий надруковано угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток__» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначити послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення про академічну доброчесність в НУБІП України. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf (дата звернення: 23.01.2023).
2. «Положення про підготовку і захист кваліфікаційної магістерської роботи в Національному університеті біоресурсів і природокористування України». URL: <https://nubip.edu.ua/node/94624> (дата звернення: 10.02.2023).
3. Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату в НУБіП України. URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654> (дата звернення: 25.01.2023).
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 37-38 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 06.02.2023).
5. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : Наказ міністерства освіти і науки України від 26 березня 2021 р. № 389 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/standarty/204%20Tekhnolohiya%20vyrobnytstva%20i%20pererobky%20produktsiyi%20tvarynnytstva_31.03.pdf (дата звернення: 05.02.2023).
6. Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/_положення_система_якості_2016_на_сайт.pdf (дата звернення: 11.02.2023).

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

07.05 – КМР. 785 “С” 2022.10.29. 007 ПЗ

ВОЗНЮК РОМАН РУСЛАНОВИЧ

2022 р.

Додаток Б

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет (ННІ) _____

УДК

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету (Директор ННІ)

(назва факультету (ННІ))

(підпис)

(ПІБ)

“ ___ ” _____ 20__ р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

(назва кафедри)

(підпис)

(ПІБ)

“ ___ ” _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему _____

Спеціальність

(код і назва)

Освітня програма

(назва)

Орієнтація освітньої програми _____
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

Виконав

(підпис)

(ПІБ студента)

КИЇВ – 20__

Додаток В

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет (ННІ) _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач
кафедри _____

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ)
“ _____ ” _____ 20____ року

З А В Д А Н Н Я

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність

_____ (код і назва)

Освітня програма

_____ (назва)

Орієнтація освітньої
програми _____

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи _____

затверджена наказом ректора НУБіП України від “ _____ ” _____ 20____ р.

№ _____

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____

(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи _____

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. _____
2. _____
3. _____

Перелік графічного матеріалу (за потреби) _____

Дата видачі завдання “ _____ ” _____ 20____ р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис) (прізвище та ініціали студента)

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до виконання випускної кваліфікаційної роботи для здобувачів
вищої освіти ОС «Магістр» за спеціальністю 204 – «Технологія
виробництва і переробки продукції тваринництва»**

Укладач: СИЧОВ Михайло Юрійович

Відповідальний за випуск: ГРИЩЕНКО Сергій Миколайович

Підписано до друку Зам. №
Формат 60x90 1/16. Папір офсетний. Друк – різнографія.
Наклад 10 прим. Ум. друк. арк. 1,0
Друк «ЦП «КОМПРИНТ»

Свідоцтво ДК № 4131 від 04.08.2011 р.
м. Київ, вул. Предславинська, 28
тел. 528-05-42